

Quickscan natuuronderzoek

Klaverdijk 5 in Groenlo

In het kader van de Flora- en faunawet

Quickscan natuuronderzoek

Klaverdijk 5 in Groenlo

In het kader van de Flora- en faunawet

In opdracht van:

Roes Agro Service
Winterwijkseweg 19
7141 DM GROENLO

Uitgevoerd door:

Ecochore Natuurtechniek
Ruiterweg 8
7152 DE EIBERGEN
T 0544-350297
M 06-15904121
E info@ecochore.nl
I www.ecochore.nl

Auteur: Bas Voerman
Collegiale toetsing: Kees Weiland
Veldwerk: Bas Voerman

Datum: mei 2016

Correspondentie door Ecochore Natuurtechniek vindt uitsluitend plaats op digitale wijze of op FSC/PEFC gecertificeerd papier.

Foto's voorzijde: Foto genomen vanaf de Klaverdijk. Op voorgrond de weide als locatie voor de tweede woning naast het bestaande erf.

Ecochore Natuurtechniek is aangesloten bij Samenwerkingsverband Ecologie

INHOUD

INHOUD	3
1. AANLEIDING EN DOEL	4
2. INVENTARISATIEOPZET EN GEBIEDSBESCHRIJVING	5
2.1 Onderzoeksmethodiek	5
2.2 Gebiedsbeschrijving	5
2.3 Natuurbeschermingswet 98, Vogelrichtlijn, Habitatrichtlijn en EHS	5
2.4 Geplande werkzaamheden	7
2.5 Volledigheid inventarisatie	8
3. ONDERZOEKRESULTATEN	9
3.1 Flora	9
3.2 (Broed)vogels	10
3.3 Herpetofauna en vissen	10
3.4 Zoogdieren	11
3.5 Ongewervelden	11
4. TOETSING FLORA- EN FAUNAWET	12
4.1 Algemeen	12
4.2 Flora	12
4.3 (Broed)vogels	12
4.4 Herpetofauna en vissen	13
4.5 Zoogdieren	14
4.6 Ongewervelden	14
4.7 Consequenties tijdens de sloopactiviteiten en de zorgplicht	14
5. CONCLUSIE	15
LITERATUUR	16
 BIJLAGEN	 16
BIJLAGE 1: LIGGING NATURA2000 EN EHS	17
BIJLAGE 2: IMPRESSIE PLANGEBIED	18
BIJLAGE 3: TOELICHTING FLORA- EN FAUNAWET	19

1. AANLEIDING EN DOEL

Op de locatie Klaverdijk 5 is de eigenaar voornemens een tweede bedrijfswoning te realiseren. De bouw is gepland in een huidig weiland waardoor voor de bouw geen gebouwen gesloopt zullen worden.

Voor de voorgenomen ruimtelijke ingrepen en ontwikkelingen is een toetsing aan de Flora- en faunawet noodzakelijk.

Sinds 1 april 2002 is de Flora- en faunawet (Ff-wet) van kracht. Middels deze wet wordt een groot aantal plant- en diersoorten beschermd.

Als er plannen zijn om bepaalde handelingen uit te voeren of wijzigingen aan te brengen in het bestemmingsplan, zal er onderzocht moeten worden of deze plannen, of onderdelen hiervan, nadelige effecten kunnen hebben op aanwezige, of mogelijk aanwezige, beschermde flora en fauna. Middels een natuurtoets kan worden bepaald of dier- en plantsoorten negatieve gevolgen kunnen ondervinden van de werkzaamheden dan wel dat er gezocht moet worden naar mitigerende en/of compenserende maatregelen. Hiervoor zullen eventueel ontheffingen moeten worden aangevraagd bij de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland.

Om aan de zorgplicht te kunnen voldoen, die gesteld wordt in de Flora- en faunawet, is aan Ecochore Natuurtechniek opdracht gegeven voor de uitvoering van een quickscan natuurtoets om zo de mogelijk negatieve effecten op flora en fauna in kaart te brengen. Middels een quickscan wordt een indruk verkregen van de mogelijke waarden van een gebied voor flora en fauna en kan worden beoordeeld of voldoende verspreidingsgegevens van mogelijk aanwezige beschermde dieren en planten voorhanden zijn of dat nader onderzoek noodzakelijk wordt geacht.

2. INVENTARISATIEOPZET EN GEBIEDSBESCHRIJVING

Voor de quickscan is de locatie op 22 april 2016 door een medewerker van Ecochore Natuurtechniek bezocht om zo een verwachting uit te kunnen spreken van het voorkomen van, dan wel het gebruik maken door, beschermde dier- en plantsoorten in het gebied, zoals vermeld in de Flora- en faunawet, Habitatrichtlijn, Vogelrichtlijn en Rode Lijsten.

2.1 Onderzoeksmethodiek

Iedere dier- en plantgroep heeft zijn eigen methode van inventarisatie om zo een zo goed mogelijk beeld te krijgen van de betekenis van het gebied voor de betreffende soorten of groepen.

Dit onderzoek is uitgevoerd in de vorm van een quickscan. Er is zowel globaal gekeken naar de daadwerkelijk aanwezige flora en fauna, als naar de mogelijke waarden die het gebied herbergt in andere tijden van het jaar die tijdens een éénmalig bezoek niet kunnen worden vastgesteld.

Tijdens het onderzoek zijn de aanwezige ecotopen intensief geïnspecteerd op aanwijzingen van beschermde of Rode lijstgenoteerde flora en fauna.

Als aanvulling op het veldbezoek zijn verspreidingstabellen en verspreidingsatlassen, met waarnemingen voor de locatie geraadpleegd op het voorkomen van beschermde of Rode Lijstgenoteerde soorten.

Aan de hand van de resultaten van het quickscanonderzoek kan worden aangegeven of nadere inventarisaties gewenst zijn of dat redelijkerwijs kan worden aangenomen dat de effecten op aanwezige (beschermde) flora en fauna geen bedreiging opleveren en of ontheffingen in het kader van de Flora- en faunawet noodzakelijk zijn.

Bezoekdata	starttijd	weersgesteldheid	Onderzoeker
22-04-2016	dagbezoek	onbewolkt, droog, windkracht 2, 11°C	Bas Voerman

Tabel 1: Bezoekdata en specificaties.

2.2 Gebiedsbeschrijving

Het onderzoeksgebied is gelegen in het buitengebied van Groenlo aan de Klaverdijk 5 in de gemeente Oost-Gelre.

Het plangebied ligt in een open heideontginningenlandschap met verspreid liggende bosjes en laanbeplantingen. Verspreid in de omgeving liggen diverse agrarische bedrijven met voornamelijk veeteelt.

Het onderzoek heeft zich in hoofdzaak gericht op de feitelijk locatie voor de bouw van de nieuwe woning en de direct omliggende grond. Het aanwezige, semiverharde toegangspad zal worden verlegd waardoor de nieuwe woning fysiek binnen de bouwkevelgrens ligt.

Op het erf staan diverse forse beuken en zomereiken en sierheesters. Binnen de strikte begrenzing voor nieuwbouw staat langs de weg 1 forse, scheefstaande beuk en op het erf enkele vrij jonge sierheesters als laurier, lijsterbes en rododendron. Deze scheefgezakte beuk en de enkele kleine sierheesters zullen worden gerooid. Het overgrote deel betreft weiland.

Zie voor gebiedsligging figuur 1 en een gebiedsimpresie bijlage 2.

2.3 Natuurbeschermingswet 98, Vogelrichtlijn, Habitatrichtlijn en EHS

De Ecologische Hoofdstructuur (EHS) is een netwerk van grote en kleine natuurgebieden (waaronder de Natura2000 gebieden) waarin de natuur (plant en dier) voorrang heeft en wordt beschermd. Hiermee wordt voorkomen dat natuurgebieden geïsoleerd komen te liggen, dieren en planten uitsterven en dat de natuurgebieden zo hun waarde verliezen. De EHS kan worden gezien als de ruggengraat van de Nederlandse natuur.

Natura2000 is een netwerk van beschermde natuurgebieden, dat binnen de Europese Unie wordt opgezet. Het Natura2000 netwerk dient ter bescherming van zowel de gebieden (natuurlijke habitats) als de wilde flora en fauna op het Europese grondgebied van de

lidstaten. Deze Natura2000-gebieden vormen de kerngebieden van de EHS zoals deze in Nederland wordt vormgegeven, zie bijlage 1.

Natura2000

Het plangebied is niet gelegen binnen de begrenzingen van een Natura2000 gebied. Op relatief korte afstand van het plangebied liggen twee gebieden zoals zijn opgenomen in de Natuurbeschermingswet 98 of de Duitse gebiedenbescherming. Dit zijn het Korenburgerveen op ruim 4,5 kilometer afstand ten zuiden van het plangebied. Ten oosten van het gebied ligt het Duitse Zwillbrocker Venn. De begrenzing van dit gebied ligt op ruim 1,5 kilometer afstand. Beide gebieden zijn aangewezen als Habitatrichtlijngebied.

Overige Natura2000 gebieden zijn niet op korte afstand aanwezig.

Op de kaart in figuur 3, bijlage 1, is de ligging van beide gebieden ten opzichte van het plangebied weergegeven.

Afweging

Gezien de gematigde aard van de geplande ontwikkeling (bouw van een tweede bedrijfswoning aansluitend aan het bestaande bouwblok) kan redelijkerwijs worden aangenomen dat geen negatief effect op kwalificerende habitats binnen de beide Natura2000 gebieden te verwachten is. Er worden geen habitats aangetast en er zijn geen externe invloeden als toename van geluid, depositie, trilling en dergelijke te verwachten op habitats binnen de beide Natura2000 gebieden aangezien deze niet op korte afstand van het plangebied aanwezig zijn.

Zowel de werkzaamheden als de toekomstige inrichting, zullen geen negatieve gevolgen hebben op de in het Korenburgerveen of het Zwillbrocker Venn aanwezige habitats of kwalificerende soorten. Verdere toetsing aan Natura2000-gebieden is hierdoor niet noodzakelijk.

Gelders Natuurnetwerk en Groene Ontwikkelingszone

De planlocatie is niet gelegen binnen het Gelders Natuurnetwerk (GNN). De strikte begrenzing van de Steenbeek, aangewezen als GNN, ligt op circa 100 meter ten noorden van het plangebied. Het GNN betreft een stelsel van onderling verbonden natuurgebieden, dat in verbinding staat met natuurnetwerken buiten Gelderland. Wel is het uit te breiden bouwkegel aangewezen als onderdeel van de Groene Ontwikkelingszone (GO). Beide beleidsonderdelen zijn opgesteld door de provincie Gelderland.

Op de kaart in figuur 3, bijlage 1, is de begrenzing weergegeven van beide kaders binnen het plangebied en omliggende landschap.

Kernkwaliteiten GNN - Berkel (Bron: Provincie Gelderland)

Voor dit gebied heeft de Provincie Gelderland diverse kernkwaliteiten vastgesteld die kenmerkend zijn of als doel worden gesteld om te verwezenlijken. Hieronder zijn enkele van de meest essentiële kernkwaliteiten voor het plangebied en het omliggende gebied opgenomen.

- Overwegend kleinschalig kampenlandschap op het Oost-Nederlands Plateau, vrij grootschalige vochtige heideontginningen in het Vragenderveld en het Meddose Veld
- onderdeel van Nationaal Landschap Winterswijk
- De evz Groenlose Slinge verbindt dit gebied met de Graafschap en het Berkeldal; modellen: kamsalamander en winde
- De evz Meddo verbindt het Korenburgerveen met het Zwillbrocker Venn in Duitsland; modellen: kamsalamander, vuurvlieder en winde
- spoorlijn Winterswijk - Zutphen, onderdeel van evz Baakse Beek - Veengoot, is van belang als leefgebied en migratiezone voor reptielen, m.n. zandhagedis
- leefgebied steenuil
- leefgebied kamsalamander
- rand van het Oost-Nederlands Plateau met duidelijk herkenbaar hoogteverschil; zichtlijnen naar Groenlo, snelstromende beken
- cultuurhistorische en landschappelijke waarden van de beken, oude ontginningen en kavelpatronen, hakhout, houtwallen, singels en boerderijen
- abiotiek: aardkundige waarden, kwel, bodem, grondwaterreservoir

- ecosysteemdiensten: recreatie, drinkwater aardkundige waarden +: Terras en terrasrand Aalten - Eibergen

Ontwikkelingsdoelen natuur en landschap GNN (omvorming, natuurontwikkeling)

- ontwikkeling droge en vochtige bossen met bijbehorende flora en fauna
- ontwikkeling ecologische verbinding Groenlose Slinge met beken, beekoevers, poelen, natte graslanden en moerasjes, bosjes en singels
- ontwikkeling ecologische verbinding Baakse Beek - Veengoot met beken, beekoevers, poelen, natte graslanden en moerasjes, beschutte, zonnige plekjes (spoordijk), opgaande landschapselementen, etc.
- ontwikkeling ecologische verbinding Meddo met de Wissinkbeek, beekoevers, poelen, heide, natte graslanden en moerasjes, (elzen)singels, houtwallen en bosjes
- ontwikkeling bosranden en overgangen naar cultuurgronden, heide en schrale graslanden
- ontwikkeling biotopen voor vogels van bossen en cultuurgronden
- ontwikkeling biotopen voor reptielen en amfibieën (m.n. boomkikker), poelen
- ontwikkeling cultuurhistorische patronen (bijv. ontginningen, houtwallen) en beheersvormen
- ontwikkeling ecosysteemdiensten

Ontwikkelingsdoelen natuur en landschap Groene Ontwikkelingszone

- ontwikkeling ecologische verbinding Groenlose Slinge met beken, beekoevers, poelen, natte graslanden en moerasjes, bosjes en singels
- ontwikkeling ecologische verbinding Baakse Beek - Veengoot met beken, beekoevers, poelen, natte graslanden en moerasjes, beschutte, zonnige plekjes (spoordijk), opgaande landschapselementen, etc.
- ontwikkeling ecologische verbinding Meddo met de Wissinkbeek, beekoevers, poelen, heide, natte graslanden en moerasjes, (elzen)singels, houtwallen en bosjes
- ontwikkeling bosranden en overgangen naar cultuurgronden, heide en schrale graslanden
- ontwikkeling biotopen voor vogels van bossen en cultuurgronden
- ontwikkeling biotopen voor reptielen en amfibieën (m.n. boomkikker), poelen
- ontwikkeling cultuurhistorische patronen (bijv. ontginningen, houtwallen) en beheersvormen
- ontwikkeling ecosysteemdiensten

Afweging

Het plangebied ligt geheel binnen de Groene Ontwikkelingszone, zie figuur 4 bijlage 1.

Ontwikkelingen binnen de GO zijn niet zondermeer toegestaan waardoor er voorwaarden worden gesteld om de samenhang en kernkwaliteiten te behouden of te bevorderen.

Hierdoor is het noodzakelijk een nadere afweging te maken in overleg met het bevoegd gezag. In de Omgevingsverordening Gelderland is in paragraaf 2.7.2 en artikel 2.7.2.1 en 2.7.2.2 het beschermingsregime van de GO opgenomen.

Gezien het bovenstaande kunnen bij functieverandering van het bouwperceel nadere afwegingen met toetsing door de provincie noodzakelijk zijn waarbij een compensatieplan dient te worden opgesteld. Het is raadzaam de nieuwbouw op voorhand ter beoordeling aan de provincie voor te leggen.

Zie bijlage 1 voor de ligging van het gebied ten opzichte van de dichtstbijzijnde Natura2000 gebieden (figuur 2) en de GNN en GO (figuur 3).

2.4 Geplande werkzaamheden

Binnen het onderzochte gebied wordt een tweede bedrijfswoning gebouwd. Het aanwezige toegangspad tot het erf zal hiervoor worden verplaatst tot langs de nieuwe bouwkaavelgrens. De ontwikkeling vindt hoofdzakelijk plaats binnen een huidig weideperceel. Er wordt geen bebouwing gesloopt.

De werkzaamheden kunnen worden aangemerkt als *Ruimtelijke Ingrepen*. Op deze definitie is de afweging in het kader van de Flora- en faunawet (hoofdstuk 4) gebaseerd.

2.5 Volledigheid inventarisatie

De inventarisatie is uitgevoerd middels een quickscan. Bij dit type natuuronderzoek wordt aan de hand van feitelijke veldwaarnemingen, literatuur en expert judgement, een inschatting gemaakt van de mogelijke ecologische waarden van het gebied voor beschermde soorten planten en dieren. Hierdoor blijft het onderzoek een steekproef en zullen bepaalde soorten en functies niet zijn waargenomen, terwijl ze (op een ander tijdstip) wel aanwezig kunnen zijn. Voor een compleet beeld kunnen daardoor nadere inventarisaties noodzakelijk zijn. In onderliggende rapportage wordt per soortgroep beschreven of de verkregen verspreidingsgegevens afdoende zijn om een juiste afweging te maken of op welke wijze aanvulling hiervan noodzakelijk is.

De verkregen verspreidingsgegevens hebben een bepaalde 'houdbaarheidsdatum' waardoor het gebruik van verspreidingsgegevens aan een maximale gebruikperiode is gebonden. Voor de verspreidingsgegevens van licht beschermde soorten, of het juist ontbreken hiervan, wordt veelal een bruikbaarheidsperiode van circa 5-6 jaar gehanteerd, zoals de meeste gegevens in dit quickscanrapport. Voor zwaar beschermde soorten als bijvoorbeeld vleermuizen en vogels, geldt een bruikbaarheidsperiode van circa 2-3 jaar. Na deze periode zijn de gegevens verouderd en dient beoordeeld te worden of de gegevens voldoende up-to-date zijn om te kunnen gebruiken bij afwegingen voor ruimtelijke ingrepen. Voor dit alles geldt wel dat de planlocatie niet drastisch is veranderd waardoor nieuwe leefsituaties kunnen zijn ontstaan. Indien hiervan wel sprake is, kan een gedeeltelijke update of volledig nieuw onderzoek noodzakelijk zijn. Deze afweging dient door een ter zake kundig ecooloog of het bevoegd gezag te worden beoordeeld.

Figuur 1. Ligging onderzoeksgebied.
Bron: Provincie Gelderland.

Inzet: globale begrenzing locatie nieuwbouw.

3. ONDERZOEKSRESULTATEN

In dit hoofdstuk worden kort de bevindingen van het veldbezoek weergegeven. In het volgende hoofdstuk worden de wettelijke consequenties en eventuele aanbevelingen gegeven. Voor verwijzingen naar *tabelgenoteerde soorten* in het kader van de Flora- en faunawet (Ff-wet) zoals in de tekst wordt beschreven, wordt verwezen naar de toelichting in bijlage 3. Ter aanvulling op de onderzoeksresultaten zijn verspreidingsatlassen geraadpleegd voor verspreidingsgegevens binnen het kilometerhok 242-450.

3.1 Flora

Het deel waar werkzaamheden zijn gepland, betreft een intensief beheerd weideperceel. Deze grazige vegetatie wordt gedomineerd door gassen uit weidemensels. Met name langs de randen zijn verschillende wilde planten aangetroffen. Een overzicht is opgenomen in onderstaande tabel. De aanwezige wilde planten zijn in hoofdzaak algemene soorten die kenmerkend zijn voor matig rijke tot rijke gronden en veelal kenmerkend voor pioniersituaties, verstoorde situaties en agrarische percelen.

grote brandnetel	grote muur
fluitenkruid	pitrus
zevenblad	witte dovenetel
paardenbloem	kruipende boterbloem
eenstijlige meidoorn	kweek
braam spec.	engels raaigras
herderstasje	honddraf
kleine veldkers	roodzwenkgras
gewone veldbies	paarse dovenetel
veldzuring	duizendblad
berenklauw	akkerdistel
boerenwormkruid	gewone vlier
ridderzuring	zomereik
kleefkruid	

Tabel 2: Waargenomen wilde planten.

Langs de wegzijde is een droogstaande sloot aanwezig. In het talud en rondom de scheefstaande beuk zijn de meeste soorten aangetroffen. Hier zijn met name soorten gevonden van minder voedselrijke omstandigheden als veldzuring, boerenwormkruid en grote muur.

De betreffende beuk is in een slechte conditie met aantasting van tondelzwam en staat erg scheef. De boom is zeer instabiel en de wortelkluit begint te wijken.

Tijdens het veldbezoek zijn geen beschermde soorten aangetroffen. Gezien de intensiteit van de inventarisatie, eenmalig en aan het begin van het groeiseizoen, is het mogelijk dat er plantensoorten zijn gemist. Aan de hand van de opbouw van het plangebied en het uitgevoerde onderzoek kan redelijkerwijs worden aangenomen dat geen zwaar beschermde soorten zijn gemist.

Literatuur

Verspreidingskaarten van Floron en verspreidingsdatabanken op internet, laten enkele beschermde soorten zien binnen het atlasblok en enkele binnen het kilometerhok waarin het plangebied gelegen is. Het betreft onder andere licht beschermde soorten als: Brede wespenorchis, gewone dotterbloem, gewone vogelmelk, grasklokje en grote kaardenbol. En zwaarder beschermde soorten als kleine zonnedauw en grote keverorchis (beide in aangrenzende kilometerhokken).

3.2 (Broed)vogels

Het veldbezoek heeft plaatsgevonden middels een eenmalig bezoek in het broedseizoen van de meeste vogelsoorten.

De aanwezige ecotopen op de planlocatie bieden potentiële broedgelegenheden voor soorten uit ecologische vogelgroepen als:

- Grazige vegetatie
- Agrarische percelen
- Bebouwing

(uit: *broedvogels en beheer* - H. Sierdsema - SOVON)

Tijdens het veldbezoek zijn enkele vogelsoorten rondom de planlocatie waargenomen. Dit zijn vink, koolmees, torenvalk, tjiftjaf, houtduif, gekraagde roodstaart, spreeuw en holenduif.

De meeste waargenomen soorten waren territoriaal aanwezig op en rond het bestaande erf. De torenvalk is foeragerend in omliggende weiden waargenomen.

Binnen de strikte onderzoeksgrenzen zijn geen vogels of nesten aangetroffen.

Het beschermingsregime van de groep vogelsoorten is opgedeeld in 5 categorieën waarbij de nestlocaties leidend zijn. In bijlage 3 is een toelichting op de 5 verschillende categorieën en bijhorende soorten beschreven.

Categorie 1-4 soorten

Er zijn geen soorten aangetroffen die opgenomen zijn in categorie 1-4. In de omliggende laanbeplantingen direct grenzend aan het plangebied en het bestaande erf, zijn geen (roofvogel)horsten (van bijvoorbeeld sperwer, havik, buizerd, wespandief en ransuil) aangetroffen. De in het landschap verspreid liggende bosjes en houtsingels, kunnen voor enkele soorten uit deze categorie een broedlocatie vormen.

Categorie 5 soorten

Er zijn enkele soorten uit categorie 5 aangetroffen in relatie tot de planlocatie en omliggende gebied: koolmees, torenvalk, gekraagde roodstaart en spreeuw.

Het plangebied zelf biedt nauwelijks gestikte broedlocaties voor vogels. Soorten uit categorie 5 zijn hier dan ook niet te verwachten. Op het bestaande erf met opgaande bomen en struiken en schuren zijn enkele soorten aan te treffen als boerenzwaluw, grauwe vliegenvanger, grote bonte specht en dergelijke.

Literatuur

De atlas van Nederlandse broedvogels laat in het kilometerhok waarbinnen het plangebied ligt een groot aantal algemene broedvogels zien. Hierbij zijn ook enkele categorie 1-4 soorten als steenuil, sperwer, ransuil, havik en buizerd.

3.3 Herpetofauna en vissen

Tijdens het veldbezoek zijn geen waarnemingen verricht van soorten uit deze groepen.

Amfibieën, reptielen en vissen

Voor soorten uit deze groepen ontbreekt het aan geschikte voortplantingsbiotopen binnen het plangebied en direct grenzend hieraan. Hierdoor is aanwezigheid van zwaar beschermde soorten niet te verwachten. Zwervende, licht beschermde amfibieën, als bijvoorbeeld gewone pad, bruine kikker en dergelijke, zijn op de planlocatie niet geheel uit te sluiten. Vaste verblijfplaatsen van deze soorten (voortplantingswater) zijn echter niet binnen het plangebied en de directe omgeving aanwezig.

Literatuur

De verspreidingskaarten van RAVON (*Reptielen, Amfibieën en Vissenonderzoek Nederland*) laten waarnemingen zien van enkele beschermde soorten in het atlasblok en aangrenzende blokken waarbinnen het plangebied gelegen zijn. Het betreft licht beschermde soorten als gewone pad, kleine watersalamander, bruine kikker en bastaardkikker. Zwaar beschermde soorten zijn niet binnen het kilometerhok bekend geworden.

3.4 Zoogdieren

Grondgebonden zoogdieren

Tijdens het veldbezoek zijn waarnemingen verricht van enkele zoogdiersoorten: mol (molshopen) en veldmuis (graaf- en vraatsporen). Er zijn geen individuen aangetroffen. Naast de aangetroffen soorten biedt de planlocatie, en de directe zone hier omheen, voor enkele algemene zoogdiersoorten een potentieel geschikt leefgebied. Hierbij moet met name gedacht worden aan soorten als: ware muizen, (algemene) spitsmuizen, eekhoorn, ree, konijn, haas, egel en kleine marterachtigen.

Van zwaar beschermde soorten als eekhoorn en steenmarter zijn geen vaste verblijfplaatsen binnen het plangebied aanwezig. Wel kunnen in de omgeving nesten of burchten van deze soorten aanwezig zijn waardoor foeragerende en zwervende dieren op de planlocatie niet zijn uit te sluiten.

De zoogdieratlas.nl maakt meldingen van zwaar beschermde soorten waaronder: steenmarter, eekhoorn en das.

Vleermuizen

Het plangebied is nauwelijks geschikt als foerageergebied voor vleermuizen. Het aanwezige erf en de laanbeplantingen langs de Klaverdijk kunnen voor verschillende soorten wel een geschikt foerageergebied en vliegroute vormen. Daarnaast kunnen de gebouwen op het erf aan enkele gebouwbewonende soorten potentiële verblijfplaatsen bieden. Hier is geen onderzoek naar verricht.

De te kappen, scheefstaande beuk langs de Klaverdijk, bezit geen voor vleermuizen geschikte holten of scheuren. Ook zal deze boom nauwelijks een toegevoegde waarde hebben in het leefgebied van eventueel aanwezige vleermuissoorten in de omgeving.

Literatuur

Verspreidingsatlassen van vleermuizen laten aanwezigheid van verschillende soorten in het kilometerhok zien: gewone dwergvleermuis, laatvlieger, watervleermuis, bruine grootoorvleermuis, baardvleermuis, ruige dwergvleermuis, rosse vleermuis en dergelijke.

3.5 Ongewervelden

Tijdens het veldbezoek zijn geen beschermde soorten uit deze groep aangetroffen. De planlocatie is niet geschikt voor de meeste beschermde of Rode Lijstgenoteerde insectensoorten. Een groot deel van de beschermde soorten heeft een strikte binding met water of is afhankelijk van specifieke heischrale biotopen. Doordat dergelijke biotopen ontbreken zijn deze soorten niet te verwachten.

4. TOETSING FLORA- EN FAUNAWET

4.1 Algemeen

Sinds het in werking treden van de AMvB artikel 75, 26 feb. 2005, is de beschermde status van dieren en planten opgedeeld in 3 tabellen, zie kader.

Soorten die vermeld staan op Tabel 1 zijn vrijgesteld van ontheffing indien de werkzaamheden aan te merken zijn als Ruimtelijke Ontwikkelingen. Tabel 2 en 3 soorten zijn zwaarder beschermd en hiervoor is nader onderzoek of toetsing noodzakelijk.

Voor vogels geldt dat alle inheemse soorten beschermd zijn. Verstoring of verontrusting van broedende vogels is niet toegestaan. Daarnaast zijn er enkele soorten die jaarrond gebruik maken van dezelfde broedlocaties of die afhankelijk zijn van specifieke locaties; deze locaties zijn jaarrond beschermd.

De groep *vogels* wordt niet specifiek aangegeven in de tabelverdeling. Voor deze groep is slechts ontheffing mogelijk voor belangen die betrekking hebben op bescherming van flora en fauna, veiligheid voor het vliegverkeer of volksgezondheid.

Alle in Nederland voorkomende vleermuissoorten zijn opgenomen in bijlage IV van de Europese Habitatrichtlijn. In Nederland is de soortbescherming verankert in de Flora- en faunawet en zijn de soorten uit bijlage IV van de Habitatrichtlijn opgenomen in tabel 3 van de AMvB artikel 75. Hierdoor zijn alle vleermuissoorten zwaar beschermd.

Zie voor een uitgebreide toelichting van de Flora- en faunawet (Ff-wet) bijlage 3.

Tabelindeling Flora- en faunawet

Tabel 1: Algemene soorten: algemene vrijstelling of ontheffing/lichte toets

Tabel 2: Overige soorten: vrijstelling met gedragscode of ontheffing/lichte toets

Tabel 3: Soorten, genoemd in bijlage IV van de Habitatrichtlijn en in bijlage 1 van de AMvB: vrijstelling met gedragscode of ontheffing/uitgebreide toets

4.2 Flora

In het gebied zijn tijdens de quickscan geen beschermde plantensoorten waargenomen.

Van de beschermde soorten waarvan waarnemingen binnen het atlasblok en kilometerhok bekend zijn, zijn soorten als gewone vogelmelk en grasklokje binnen het plangebied mogelijk aanwezig. Soorten als gewone dotterbloem, brede wespenorchis en grote kaardenbol zijn in het omliggende gebied niet uit te sluiten. Deze soorten zijn echter binnen het plangebied niet aanwezig. De voornoemde soorten betreffen alle licht beschermde soorten (tabel 1 Ff-wet) waardoor een vrijstelling geldt voor ruimtelijke ontwikkelingen.

De in de literatuur vermelde grote keverorchis en kleine zonnedaauw zijn niet binnen het plangebied te verwachten door het ontbreken van geschikte groeiplaatsen.

Aangezien zwaar beschermde soorten ontbreken is geen schade aan deze soorten te verwachten en is nader onderzoek of een ontheffing niet noodzakelijk.

4.3 (Broed)vogels

Alle te verwachten vogelsoorten zijn beschermd krachtens de Flora- en faunawet en de Vogelrichtlijn. Ontheffing voor deze diergroep is in de meeste gevallen niet mogelijk.

Dit betekent dat het verstoren, verontrusten, doden en anderszins van vogels en nesten niet is toegestaan. Deze overtredingen zijn mogelijk door het uitvoeren van de geplande werkzaamheden.

Voor vogels geldt dat deze tijdens de broedperiode het meest gevoelig zijn voor verstoring. De rest van het jaar zijn zij flexibeler en is de kans op nadelige effecten door de werkzaamheden voor de individuen aanzienlijk minder. Hierdoor is het sterk aan te

bevelen buiten het broedseizoen te starten met de werkzaamheden waardoor bij aanvang van het broedseizoen het verstoringeffect op vogels minimaal is.

Globaal kan worden gezegd dat de broedperiode, voor de mogelijk aanwezige soorten, ligt tussen 1 maart en 15 juli. Hierbij dient wel te worden opgemerkt dat indien broedende vogels in een andere periode van het jaar worden aangetroffen, hierbij zorgvuldig dient te worden omgegaan zodat verstoring van de broedende vogels wordt voorkomen.

Niet alle vogels maken jaarlijks een nieuw nest om te broeden. Een deel van de soorten gebruikt jaarlijks hetzelfde nest of dezelfde locatie om hun jongen groot te brengen. Ook zijn er soorten die jaarrond gebruik maken van vaste verblijfplaatsen. Voor deze soorten geldt dat de nest- of verblijfloccaties jaarrond beschermd zijn en dat inzichtelijk gemaakt moet worden welke gevolgen de werkzaamheden voor deze soorten hebben.

Door het ministerie van LNV is een lijst opgesteld met vogelsoorten waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn: 'Aangepaste lijst beschermde vogelnesten' van het ministerie van LNV 2009 - zie ook bijlage 3. De nestlocaties en vaste verblijfplaatsen van de hierin beschreven soorten zijn ook in perioden beschermd als er tijdelijk geen gebruik van de nestlocatie wordt gemaakt. De betreffende soorten zijn verdeeld in 5 categorieën, zie bijlage 3.

Binnen het plangebied zijn geen vogelsoorten, of nestlocaties aangetroffen of te verwachten van soorten die opgenomen zijn in categorie 1-4 (zie bijlage 3). Horsten van enkele soorten kunnen in de omgeving aanwezig zijn. In omliggende bosgebieden en de Leemputten zijn diverse potentiële broedlocaties voor soorten uit categorie 1-4 aanwezig.

Door de geplande ontwikkelingen zullen er nauwelijks effecten optreden op de 'overige soorten' zoals opgenomen in categorie 5. Van deze soorten is de nestlocatie alleen beschermd indien ecologische afwegingen dat rechtvaardigen. Dit geldt met name wanneer er geen alternatieven in de directe omgeving voorhanden zijn. Voor deze soorten zullen echter geen nestlocaties verdwijnen. Ook zal de invloed van het omvormen van het plangebied geen significant negatief effect hebben op de kwaliteit van het leefgebied van deze soorten. Er kan redelijkerwijs worden aangenomen dat er in het omringende erf en overige gebieden voldoende alternatieve broedgelegenheden en foerageermogelijkheden aanwezig zijn waardoor geen nadere afweging noodzakelijk is.

Doordat er geen negatieve effecten te verwachten zijn op vogelsoorten uit categorie 1-5, is geen nader onderzoek en zijn geen compenserende maatregelen noodzakelijk. Indien de werkzaamheden in het broedseizoen worden uitgevoerd, kunnen maatregelen noodzakelijk zijn om te voorkomen dat door de werkzaamheden broedende vogels worden verstoord.

4.4 Herpetofauna en vissen

Alle amfibieën en reptielen zijn beschermd krachtens de Ff-wet en enkele soorten tevens krachtens de Habitatrictlijn. Binnen het plangebied zijn geen geschikte wateren voor vissen aanwezig. Hierdoor ontbreekt deze soortgroep binnen het plangebied.

In het plangebied zijn geen zwaar beschermde amfibieën en reptielen te verwachten waardoor voor deze groep geen nadere inspanning noodzakelijk is. Eventueel rondzwervende licht beschermde amfibieënsoorten, als gewone pad, bruine kikker en dergelijke, vallen onder de vrijstellingsregeling waardoor geen nader onderzoek of ontheffing noodzakelijk is.

Er zijn geen zwaar beschermde amfibieën, reptielen en vissen binnen het plangebied te verwachten. Hierdoor is voor deze soortgroepen geen nader onderzoek of ontheffing noodzakelijk.

4.5 Zoogdieren

4.5.1 Grondgebonden zoogdieren

Tijdens het onderzoek zijn sporen gevonden van mol en veldmuis. Overige sporen van zoogdieren zijn tijdens het veldbezoek niet gevonden.

In het gebied kunnen diverse soorten worden aangetroffen als: ware muizen, spitsmuizen, haas, ree, egel, konijn, haas, vos, kleine marterachtigen enz. Deze soorten, en de aangetroffen soorten, staan vermeld op Tabel-1 Ff-wet waardoor een vrijstelling geldt voor Ruimtelijke Ontwikkelingen en Ingrepen en geen nader onderzoek of ontheffing noodzakelijk is.

Enkele zwerfende, zwaar beschermde zoogdiersoorten als eekhoorn en steenmarter (Tabel 2 Ff-wet) en das (Tabel 3 Ff-wet), zijn binnen het plangebied en de directe omgeving niet geheel uit te sluiten. Wel kan worden gesteld dat er geen vaste rust- of verblijfplaatsen, als burchten en boomnesten, aanwezig zijn. Ook kan redelijkerwijs worden gesteld dat het ruimtebeslag geen significant negatief effect zal hebben op de foerageerkwaliteit van het leefgebied voor deze soorten. Voor steenmarter en eekhoorn is de weide nauwelijks geschikt leefgebied en vormt het slechts een zeer beperkte oppervlakte binnen eventuele territoria. De waarnemingen van das, zoals in verspreidingsatlassen bekend, betreffen sporadisch waargenomen rondzwervende dieren. Voor deze soort is de planlocatie eveneens niet als geschikt foerageergebied aan te merken.

Doordat vaste verblijfplaatsen ontbreken en er geen significant negatieve effecten te verwachten zijn op zwaar beschermde soorten, is geen nader onderzoek of ontheffing noodzakelijk.

4.5.2 Vleermuizen

Binnen het plangebied zijn geen verblijfplaatsen of essentiële vliegroutes en foerageergebieden van vleermuizen aanwezig.

Door de voorgenomen ontwikkelingen zullen geen verblijfplaatsen verdwijnen en zullen geen negatieve ingrepen in foerageerkwaliteit of vliegroutes plaatsvinden. Ook wordt geen voor vleermuizen storende verlichting aangelegd. Hierdoor zullen vleermuizen in de directe omgeving geen negatieve effecten ondervinden van de ontwikkelingen.

Voor vleermuizen is geen nader onderzoek of ontheffing noodzakelijk.

4.6 Ongewervelden

Het gebied is niet geschikt als voortplantings- en leefgebied voor beschermde en Rode lijstgenoteerde vlinders, libellen en overige insecten. Beschermde soorten zijn niet te verwachten aangezien de soorten van deze groepen veelal erg kritisch zijn op het biotoop en dergelijk biotopen ontbreken binnen het plangebied.

Voor de groep ongewervelden zijn geen nadere maatregelen noodzakelijk.

4.7 Consequenties tijdens de sloopactiviteiten en de zorgplicht

Het verdient aanbeveling om sloop- en bouw materiaal en eventuele zandhopen slechts korte tijd op te slaan. Hierdoor wordt voorkomen dat dieren en planten zich tijdens de werkzaamheden kunnen vestigen. Voor alle dier- en plantsoorten, wel of niet beschermd, geldt de algehele zorgplicht, zie kader 'Zorgplicht' in bijlage 3.

5. CONCLUSIE

Op de planlocatie is een natuuronderzoek uitgevoerd in de vorm van een quickscan. Aan de hand van de hierdoor verkregen gegevens, aangevuld met literatuuronderzoek, is een goed beeld ontstaan van de waarde van de planlocatie voor beschermde dier- en plantsoorten.

Binnen het onderzochte gebied wordt een tweede bedrijfswoning gebouwd. Het aanwezige toegangspad tot het erf zal hiervoor worden verplaatst tot langs de nieuwe bouwkevelgrens. De ontwikkeling vindt hoofdzakelijk plaats binnen een huidig weideperceel. Er wordt geen bebouwing gesloopt.

Natuurbeschermingswet

In het kader van Natura2000 is geen nadere toetsing noodzakelijk. Doordat de uitbreiding van het bouwblok ligt binnen de begrenzing van GO, en vrij dicht nabij GNN is een nadere afweging en overleg met het bevoegd gezag wel noodzakelijk.

Flora- en faunawet

Flora

Zwaar beschermde soorten ontbreken op de planlocatie waardoor geen schade aan deze soorten te verwachten is en geen nader onderzoek of een ontheffing noodzakelijk is.

Vogels

Door de ontwikkelingen zijn geen negatieve effecten te verwachten zijn op vogelsoorten uit categorie 1-5. Hierdoor is geen nader onderzoek en zijn geen compenserende maatregelen noodzakelijk. Indien de werkzaamheden in het broedseizoen worden uitgevoerd, kunnen maatregelen noodzakelijk zijn om te voorkomen dat door de werkzaamheden broedende vogels worden verstoord. Dit dient door een ter zake kundig ecoloog te worden beoordeeld.

Herpetofauna en vissen

Er zijn geen zwaar beschermde amfibieën, reptielen en vissen binnen het plangebied te verwachten. Hierdoor is voor deze soortgroepen geen nader onderzoek of ontheffing noodzakelijk.

Grondgebonden zoogdieren

Binnen het plangebied zijn geen vaste rust - of verblijfplaatsen van soorten uit deze groep aanwezig. Doordat vaste verblijfplaatsen ontbreken en er geen negatieve effecten te verwachten zijn op zwaar beschermde soorten, is geen nader onderzoek of ontheffing noodzakelijk.

Vleermuizen

Voor vleermuizen is geen nader onderzoek of ontheffing noodzakelijk.

Ongewervelden

Voor de groep ongewervelden zijn geen nadere maatregelen noodzakelijk.

Samenvatting

Gezien het bovenstaande is er vanuit de Flora- en faunawet geen nader onderzoek of ontheffing noodzakelijk voor het bouwen van een tweede bedrijfswoning aan de Klaverdijk 5.

Ten aanzien van de Natuurbeschermingswet is nader overleg en afweging noodzakelijk.

LITERATUUR

- www.natuurloket.nl
- www.minlnv.nl
- www.gelderland.nl
- www.zoogdieratlas.nl
- www.ravon.nl
- www.floron.nl
- www.zoogdiervereniging.nl
- www.vleermuis.net

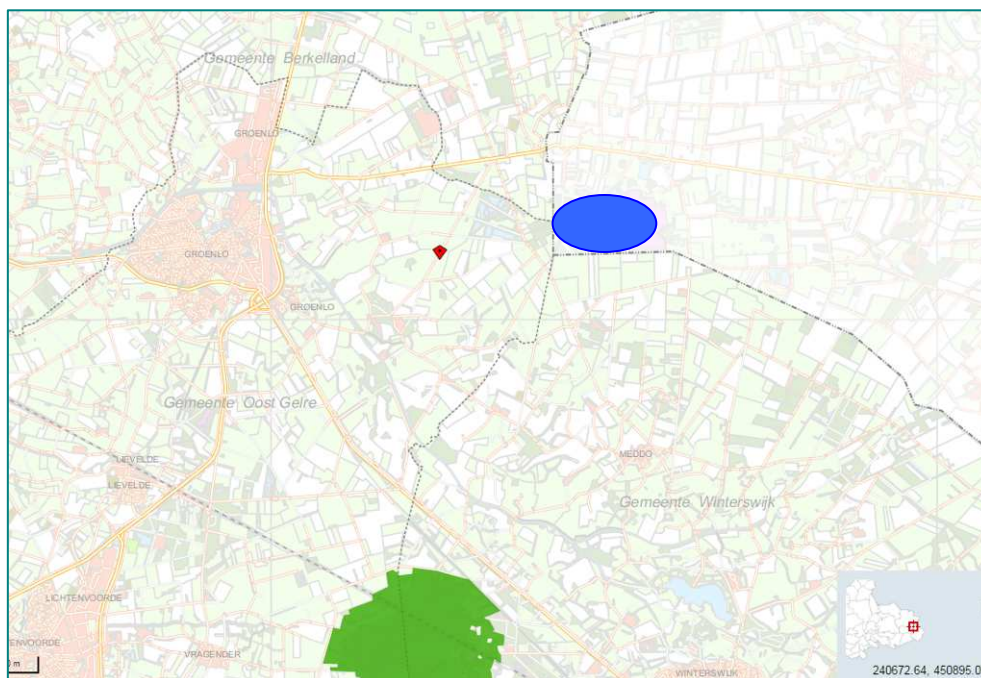
- H. Limpens et al.; Atlas van de Nederlandse Vleermuizen - Onderzoek naar verspreiding en ecologie; KNNV-uitgeverij. 1997.
- H. Sierdsema; Broedvogels en beheer. 1995, SOVON.
- Drs. E.J. Weeda et al.; Nederlandse Ecologische Flora - Wilde planten en hun relaties. KNNV-uitgeverij. 2003

BIJLAGEN

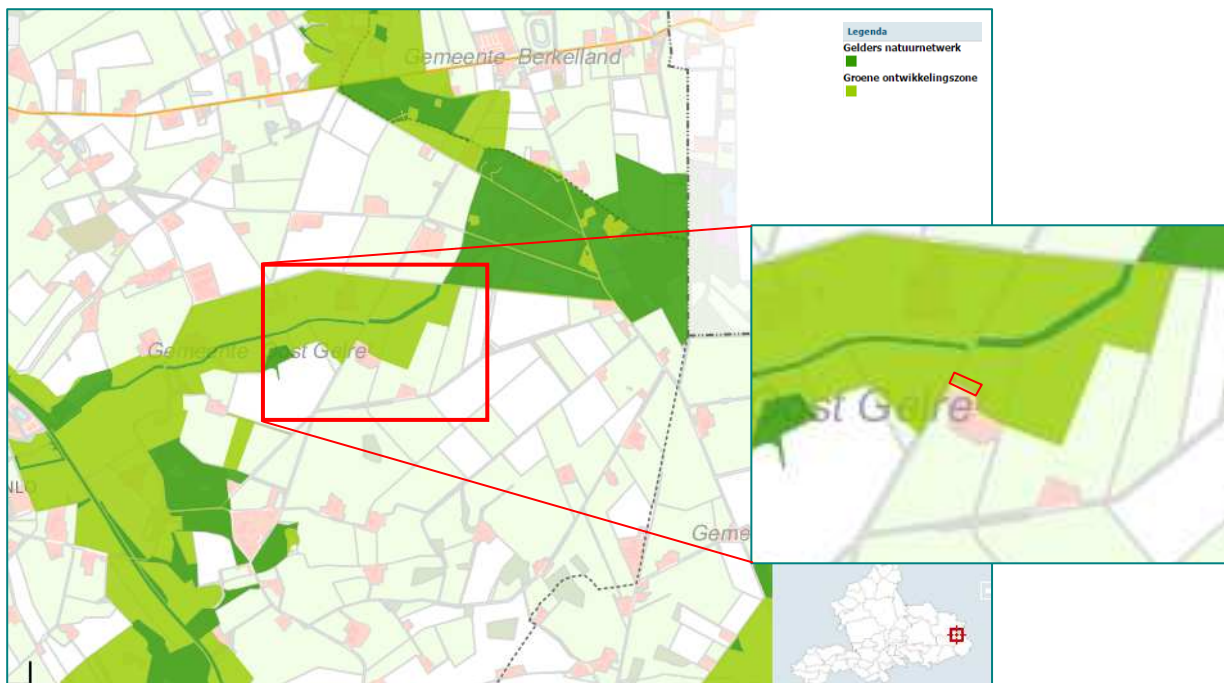
- Bijlage 1: Ligging Natura2000 en EHS
- Bijlage 2: Impressie plangebied
- Bijlage 3: Toelichting Flora- en faunawet

BIJLAGE 1: LIGGING NATURA2000 EN EHS

Figuur 2: ligging Natura2000 gebied Het Korenburgerveen (groene arcering) en Het Zwillbrocker Venn (D) (blauwe arcering) ten opzichte van het plangebied (rode kader).
Bron: provincie Gelderland.

Figuur 3: begrenzing van de ecologische hoofdstructuur en verbindingzones (zowel GNN als GO) ten opzichte van de planlocatie.
Bron: provincie Gelderland.

BIJLAGE 2: IMPRESSIE PLANGEBIED

Het plangebied met zicht op de Klaverdijk. Links het te verleggen erftoegangspad. Langs de Klaverdijk de scheefstaande beuk.

De enige, naast de beuk, opgaande houtige beplanting binnen het onderzochte kavel. Het betreffen enkele aangeplante sierheesters.

Deel van het erf met rechts het te ontwikkelen perceel.

Perceelsrand met drinkbak voor koeien.

BIJLAGE 3: TOELICHTING FLORA- EN FAUNAWET

Sinds 1 april 2002 is de Flora- en faunawet van kracht. Deze wet is de soortgerichte implementatie van de Europese Habitatrichtlijn en Vogelrichtlijn. Daarbij worden in deze wet de bepalingen samengevoegd die voorheen in verschillende wetten waren gebundeld: Vogelwet 1936, Jachtwet, Natuurbeschermingswet (hoofdstuk V: soortenbescherming), Nuttige Dierenwet 1914 en Wet Bedreigde uitheemse dier- en plantsoorten.

De Flora- en faunawet is in beginsel gericht op de bescherming van flora en fauna op soortniveau. Activiteiten waarbij schade wordt gedaan aan beschermde dieren of planten zijn verboden, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan (het “nee, tenzij”-principe). Het is dan ook altijd zaak om, waar mogelijk, activiteiten uit te voeren zonder schade aan beschermde dieren en planten aan te brengen. De wet erkent de intrinsieke waarde van in het wild levende dieren. In de wet is dan ook een zorgplicht opgenomen: iedereen moet voldoende zorg in acht nemen voor alle in het wild voorkomende dieren en planten (niet alleen de beschermde) en hun leefomgeving, *Zorgplicht Artikel 2 Flora- en faunawet*.

Naast de aandacht voor beschermde soorten geldt voor alle in het wild levende dieren en planten artikel 2 van de Flora- en faunawet.

Artikel 2

1. Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor de in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving.
2. De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in ieder geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen voor flora of fauna kunnen worden veroorzaakt, verplicht is dergelijk handelen achterwege te laten voor zover zulks in redelijkheid kan worden gevergd, dan wel alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden gevergd teneinde die gevolgen te voorkomen of, voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken.

Voor de in deze rapportage gemaakte toetsing zijn met name de verbodsbepalingen artikel 8 t/m 12 van toepassing.

Artikel 8

Het is verboden planten, behorende tot een beschermde inheemse plantensoort, te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen.

Artikel 9

Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.

Artikel 10

Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, opzettelijk te verontrusten.

Artikel 11

Het is verboden nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.

Artikel 12

Het is verboden eieren van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.

Op 23 februari 2005 is de “AmvB art. 75” van de Flora- en faunawet in werking getreden. In dit besluit is een vrijstelling voor specifieke activiteiten en soorten geregeld. Tevens introduceert de AmvB de gedragscode. De AmvB verdeelt alle beschermde soorten (met uitzondering van vogels) in drie groepen - Tabellen. Voor vogelsoorten geldt een andere regeling.

Beschermde soorten	Zonder gedragscode	Met gedragscode
Licht beschermde soorten - Tabel 1	<i>Algemene vrijstelling</i>	<i>Algemene vrijstelling</i>
Overige beschermde soorten - Tabel 2	<i>‘Lichte’ toetsing</i>	<i>Vrijstelling</i>
Streng beschermde soorten - Tabel 3	<i>Uitgebreide toetsing</i>	<i>Uitgebreide toetsing</i>

Tabel: toetsingscriteria voor ontheffing bij ruimtelijke ontwikkeling en inrichting.

Tabel 1

Voor soorten die zijn opgenomen in Tabel 1 geldt een algehele vrijstelling wanneer de werkzaamheden vallen onder:

- bestendig beheer en onderhoud, ook in landbouw en bosbouw;
- bestendig gebruik;
- ruimtelijke ontwikkeling en inrichting.

Voor deze soorten geldt de lichtste vorm van bescherming. Als deze soorten op de locatie voorkomen, en het werk valt onder de werkzaamheden zoals hierboven beschreven, dan geldt daarvoor een vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet. Als geen sprake is van werkzaamheden zoals beschreven, dient een ontheffing te worden aangevraagd. De aanvraag wordt dan onderworpen aan de lichte toets. Toetsingscriteria daarbij zijn of de gunstige staat van instandhouding van de soort niet in het geding is, en of de activiteit een redelijk doel dient. Uiteraard geldt in alle gevallen de algemene zorgplicht; Artikel 2.

Tabel 2

Deze soorten krijgen een zwaardere bescherming. Er geldt alleen een vrijstelling als sprake is van werkzaamheden zoals beschreven bij Tabel 1 én indien wordt gehandeld volgens een gedragscode die is goedgekeurd door de Minister van LNV.

Valt het werk niet onder de werkzaamheden zoals beschreven bij Tabel 1, dan dient een ontheffing te worden aangevraagd. De aanvraag wordt beoordeeld volgens de lichte toets. Hierbij moet aangetoond worden dat de werkzaamheden er niet toe mogen leiden dat het voortbestaan van de soorten in gevaar wordt gebracht. Er mag geen afbreuk gedaan worden aan de gunstige staat van instandhouding van de soort. De populatie in het gebied mag geen gevaar lopen uit te sterven. Hiervoor moeten maatregelen getroffen worden, die opgenomen worden in een ecologisch werkprotocol.

Ook hier geldt de algemene zorgplicht.

Tabel 3

De soorten uit Tabel 3 zijn de zwaarst beschermde soorten. Ook wanneer werkzaamheden vallen onder een van de bij Tabel 1 genoemde categorieën, geldt niet zonder meer een vrijstelling. Enkel bij bestendig beheer en onderhoud is een vrijstelling mogelijk wanneer gewerkt wordt volgens een goedgekeurde gedragscode. Werkzaamheden die in een van de andere categorieën vallen en welke negatieve effecten op beschermde soorten (kunnen) hebben, zijn ontheffingsplichtig. Voor het verstrekken van een ontheffing wordt deze onderworpen aan een zware toets wanneer:

- er geen andere bevredigende oplossing voor de geplande activiteit is;
- de geplande activiteit geen afbreuk doet aan de gunstige staat van instandhouding van de soort;
- er sprake is van een in of bij de wet genoemd belang.

Bij soorten van Bijlage IV van de Habitatrictlijn moet tevens sprake zijn van een door de Habitatrictlijn erkend belang:

- dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en voor het milieu wezenlijk gunstige effecten;
- bescherming van flora en fauna;
- openbare veiligheid.

Wanneer soorten uit tabel 3 voorkomen in een gebied dienen er maatregelen getroffen te worden om behoud van de lokale populatie, bescherming van individuen en de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaatsen te garanderen. Hiervoor dienen mitigerende en mogelijk compenserende maatregelen getroffen te worden. Om zeker te zijn of de maatregelen voldoende zijn, dienen ze vooraf beoordeeld te worden door Dienst Regelingen. Met dit besluit kan aangetoond worden dat de initiatiefnemer zich houdt aan de Flora- en faunawet. Het besluit heeft de initiatiefnemer bijvoorbeeld nodig als iemand bezwaar maakt tegen het project of vraagt om handhaving van de Flora- en faunawet.

Indien vaste verblijfplaatsen worden beschadigd of weggehaald of behoud van de lokale populatie dan wel bescherming van de aanwezige individuen niet voldoende kan worden gegarandeerd, dienen compenserende maatregelen te worden uitgevoerd én dient een ontheffing te worden aangevraagd bij Dienst Regelingen. Voor deze soorten geldt echter dat alleen ontheffing wordt verleend op grond van een wettelijk belang genoemd in de Habitatrictlijn of Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantsoorten.

Vogels

Met ingang van 26 augustus 2009 heeft het Ministerie van LNV een nieuw beleid ten aanzien van broedvogels ingezet. Verblijfplaatsen van broedvogels zijn door de Flora- en faunawet beschermd. Tijdens werkzaamheden dient rekening gehouden te worden met het broedseizoen van vogels. De Flora- en faunawet kent geen standaardperiode voor het broedseizoen. Het gaat erom of er een broedgeval is. De meeste vogels maken elk broedseizoen een nieuw nest of zijn in staat om een nieuw nest te maken. Deze vogelnesten voor eenmalig gebruik vallen alleen tijdens het broedseizoen onder de bescherming van artikel 11 van de Flora- en faunawet. Voor

deze soorten is geen ontheffing nodig voor werkzaamheden buiten het broedseizoen. Verblijfplaatsen van vogels die hun verblijfplaats het hele jaar gebruiken, zijn jaarrond beschermd. Slechts een beperkt aantal soorten bewoont het nest permanent of keert elk jaar terug naar hetzelfde nest. Deze groep is opgedeeld in enkele categorieën waarop de verbodsbepalingen van artikel 11 van de Flora- en faunawet jaarrond van kracht zijn:

1. Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust en verblijfplaats.
2. Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar.
3. Nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar.
4. Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen.

Het betreft de vogelsoorten:

• Boomvalk	(Falco subbuteo)
• Buizerd	(Buteo buteo)
• Gierzwaluw	(Apus apus)
• Grote gele kwikstaart	(Motacilla cinerea)
• Havik	(Accipiter gentilis)
• Huismus	(Passer domesticus)
• Kerkuil	(Tyto alba)
• Oehoe	(Bubo bubo)
• Ooievaar	(Ciconia ciconia)
• Ransuil	(Asio otus)
• Roek	(Corvus frugilegus)
• Slechtvalk	(Falco peregrinus)
• Sperwer	(Accipiter nisus)
• Steenuil	(Athene noctua)
• Wespandief	(Pernis apivorus)
• Zwarte wouw	(Milvus migrans)

Er zijn ook vogelnesten die worden aangegeven als categorie 5. Deze zijn buiten het broedseizoen niet strikt beschermd.

5. Nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen.

Categorie 5-soorten zijn wel jaarrond beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen.

Wanneer een jaarrond beschermd nest wordt aangetroffen, dan dient altijd een omgevingscheck uitgevoerd te worden. Een deskundige dient te onderzoeken of er voor de soort in de omgeving voldoende plekken en materiaal aanwezig zijn om zelf een vervangende locatie te vinden en een vervangend nest te maken. Indien dit niet mogelijk is, dient een vervangende nestlocatie aangeboden te worden. Wanneer dit ook niet mogelijk blijkt, dient een ontheffing aangevraagd te worden. Ontheffing kan alleen verkregen worden op grond van een wettelijk belang uit de Vogelrichtlijn. Wettelijke belangen zijn:

- bescherming van flora en fauna;
- veiligheid van het luchtverkeer;
- volksgezondheid of openbare veiligheid.

Gedragscode

Werken volgens een gedragscode kan (soms) een vrijstelling voor soorten van Tabel 2 en Tabel 3 geven. Voorwaarde is wel dat gewerkt dient te worden volgens een door de minister vastgestelde gedragscode. Hierbij is het van belang dat de gedragscode op de juiste wijze is geïmplementeerd in de organisatie of in het totaalplan van de werkzaamheden.

Voor meer informatie over de toepassing van de Flora- en faunawet in relatie tot gedragscodes: zie de brochure van het ministerie van LNV: "Buiten aan het werk".